

Tanach
For Olim

תנ"ך
לעולים חדשים

Instructions to examinees

הוראות לנבחן

א. Duration of exam: Two and a half hours

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. Exam structure and breakdown of points:

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

This exam consists of two parts.

בשאלון זה שני פרקים.

Part One — (2×20) — 40 points

פרק ראשון — (20×2) — 40 נקודות

Part Two — (3×20) — 60 points

פרק שני — (20×3) — 60 נקודות

Total — 100 points

סה"כ — 100 נקודות

ג. Material that may be used during the exam:

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

A full Hebrew Tanach, as well as a translated Tanach,
without any commentary or additions.

תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

You may use a Tanach with maps.

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.

You may use a Hebrew-other language /other language-
Hebrew dictionary.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

מותר להשתמש במילון לעזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. Special instructions:

ד. הוראות מיוחדות:

(1) Do not copy the question, but do write the number of
the question you are answering.

(1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) Stay on topic. Pay attention to your handwriting,
spelling, and punctuation.

(2) התרכז ב**נושא**. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

Note: In the passages photocopied from the Tanach, the
name of God is written as 'ה.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך השם המפורש
בא בצורת ה'.

Write only in the answer booklet. Use separate pages for
everything you want to use as draft material (outlines,
calculations, etc.). Write "טייטה" at the top of each draft page.
If you write draft material on paper outside the answer booklet,
your exam may be disqualified!

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב
כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים
מחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

Good Luck!

בהצלחה!

Questions

Part One – Beginnings (40 points)

Answer two of the questions 1-3 (each question – 20 points).

1. Read בראשית 15-23, ב', בראשית.

טו וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם
טז וַיַּנְחֵהוּ בְּגֵן-עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ: וַיֹּצֵא ה' אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם
יז לֵאמֹר מִכָּל עֵץ-הַגֵּן אָכַל תֹּאכֵל: וּמִעֵץ הַדְּעִית טוֹב וְרָע לֹא
יח תֹּאכֵל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת: וַיֹּאמֶר ה'
יט אֱלֹהִים לֹא-טוֹב הֵיئֶת הָאָדָם לְבָדוֹ אֶעֱשֶׂה-לוֹ עֹזֵר כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּצְרֵ
כ אֶת-הָאָדָם מִן-הָאֲדָמָה כָּל-חֵית הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל-עוֹף הַשָּׁמַיִם
כא וַיֹּבֵא אֶל-הָאָדָם לְרֹאוֹת מַה-יִּקְרָא-לוֹ וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא-
כב לוֹ הָאָדָם נָפֶשׁ חַיָּה הוּא שָׁמוֹ: וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל-
כג הַבְּהֵמָה וְלָעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל חַיַּת הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא-מָצָא
כד עֹזֵר כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים תְּרִדְמָה עַל-הָאָדָם וַיִּישָׁן
כה וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעָתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָהּ: וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים
כז אֶת-הַצִּלְעַת אֲשֶׁר-לָקַח מִן-הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבָאָהּ אֶל-הָאָדָם:
כח וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעֵם עֵצָם מֵעַצְמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת
כט יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ-זֹאת:

- א. According to the description in these verses, God controls man, and man controls everything around him. Give examples from the text to support each of these statements, and explain the examples you gave (a total of two examples). (12 points)
- ב. Read verses 18-23 in the passage above.
According to the words spoken by man in verse 23, why is woman most suited to him of all the creatures mentioned in these verses? Base your answer on the text. (8 points)

2. Read בראשית 12:1-13, כ"ב.

א ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את-אברהם ויאמר
ב אליו אברהם ויאמר הנני: ויאמר קח-נא את-בנך את-
יחידך אשר-אהבת את-יצחק ולך-לך אל-ארץ המצרים
ג והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: וישבם
אברהם בבקר ויחבש את-חמורו ויקח את-שני נעריו אתו
ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל-המקום אשר-
ד אמר-לו האלהים: ביום השלישי וישא אברהם את-עיניו
ה וירא את-המקום מרחק: ויאמר אברהם אל-נעריו שבו לכם
פה עס-החמור ואני והנער נלכה עד-כֹּה ונשתחוה ונשובה
ו אליכם: ויקח אברהם את-עצי העלה וישם על-יצחק בנו
וידו ויקח את-האש ואת-המאכלת וילכו שניהם יחד:
ז ויאמר יצחק אל-אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני
ח ויאמר הנה האש והעצים ואיפה השֶׁה לעלה: ויאמר אברהם
ט אלהים יראה-לו השֶׁה לעלה בני וילכו שניהם יחד: ויבאו
אל-המקום אשר אמר-לו האלהים ויבן שם אברהם את-
המזבֹּחַ ויערך את-העצים ויעקד את-יצחק בנו וישם אתו
י על-המזבֹּחַ ממֶּעַל לעצים: וישלח אברהם את-ידו ויקח
יא את-המאכלת לשחט את-בנו: ויקרא אליו מלאך ה'
יב מן-השמים ויאמר אברהם ואברהם ויאמר הנני: ויאמר אל-
תשלח ידך אל-הנער ואל-תעש לו מאומה כיוֹעֵתה ידעת
כִּי-ירא אלהים אתה ולא חשכת את-בנך את-יחידך ממני:
יג וישא אברהם את-עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך
בקִרְנוֹ וילך אברהם ויקח את-האיל ויעלהו לעלה תחת
בנו:

א. Read verse 3 in the passage above.

In this verse, the narrator lists Avraham's actions in detail.

What does the narrator emphasize by listing Avraham's actions in detail? (5 points)

ב. The word "הנני" appears three times in the passage above.

(1) The repetition of the word "הנני" in verse 1 and verse 7 shows the dilemma that Avraham was facing. Explain this statement. (8 points)

(2) There are opinions that the third repetition of the word "הנני" in verse 11 indicates that Avraham had reached a decision. Explain this opinion. (7 points)

3. Read שמות, ג', 1; 9-12.

1, ג', שמות

וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה אֶת־צֹאן יִתְרוֹ חֹתֶנּוּ כֹהֵן מִדִּין וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל־הָרַ הָאֱלֹהִים חֲרֹבָה:

9-12, ג', שמות

וַעֲתָה הִנֵּה צִעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶה אֵלַי וְגַם־
י רְאִיתִי אֶת־הַלֶּחֶץ אֲשֶׁר מַצְרִים לַחֲצִים אוֹתָם: וַעֲתָה לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֶל־פְּרֹעֶה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם:
יֵא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶךְ אֶל־פְּרֹעֶה וְכִי־
יב אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם: וַיֹּאמֶר כִּי־אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה־
לְךָ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־הָעָם מִמִּצְרַיִם
תַּעֲבֹדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה:

- א. The mission which God assigned to Moshe involved two tasks. What were these tasks, and what was the reason for this mission, according to verses 9-12 above? Explain your answer.

(8 points)

- ב. (1) Moshe's occupation, mentioned in verse 1, can teach us about his suitability for the mission that God assigned to him.

Explain this statement.

(6 points)

- (2) Moshe thought that he was not suited to fulfill this mission.

What was Moshe afraid of, and what did God say in reply to him?

(6 points)

Part Two – A People and its Land (60 points)

Answer three of the questions 4-7 (each question – 20 points).

4. Read שמואל א, 11-20.

יא וַיֹּאמֶר זֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ
עֲלֵיכֶם אֶת-בְּנֵיכֶם יִקַּח וְשֵׁם לוֹ בְּמִרְכַּבְתּוֹ וּבִפְרָשָׁיו וְרָצוּ לִפְנֵי
יב מִרְכַּבְתּוֹ: וְלִשְׁוֹם לוֹ שְׂרֵי אֲלָפִים וְשְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְאַחֲרָשׁ חֲרִישׁוֹ
יג וְלִקְצֹר קְצִירָו וְלַעֲשׂוֹת כָּל-מִלְחָמָתוֹ וְכָלִי רִכְבּוֹ: וְאֶת-
יד בְּנוֹתֵיכֶם יִקַּח לְרִקְחוֹת וְלַטְּבָחוֹת וְלֵאפוֹת: וְאֶת-שְׂדוֹתֵיכֶם
טו וְאֶת-כְּרָמֵיכֶם וְזִיתֵיכֶם הַטּוֹבִים יִקַּח וְנָתַן לַעֲבָדָיו: וְזִרְעֵיכֶם
טז וְכִרְמֵיכֶם יַעֲשֶׂה וְנָתַן לַסָּרִיסִיו וְלַעֲבָדָיו: וְאֶת-עַבְדֵיכֶם וְאֶת-
יז שְׁפָחוֹתֵיכֶם וְאֶת-בְּחֹרֵיכֶם הַטּוֹבִים וְאֶת-חֲמוּרֵיכֶם יִקַּח
יח וַעֲשֶׂה לְמִלְאכָתּוֹ: עֲאֻנְכֶם יַעֲשֶׂה וְאַתֶּם תִּהְיוּ-לוֹ לַעֲבָדִים:
יט וְזַעֲקֶתֶם בַּיּוֹם הַהוּא מִלִּפְנֵי מֶלֶכְכֶם אֲשֶׁר בָּחַרְתֶּם לָכֶם וְלֹא-
כ שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי אִם-מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ: וְהֵינּוּ גַם-
אֲנַחְנוּ כְּכָל-הַגּוֹיִם וְשִׁפְטָנוּ מִלִּפְנֵי וַיֵּצֵא לִפְנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת-
מִלְחַמָּתֵנוּ:

- א. (1) In these verses, Shmuel lists the rights of a king.
List two of these royal rights, and explain them. (8 points)
- (2) The repetition of the verb "יִיקַח" ["he will take"] in these verses presents the monarchy in a negative light. Explain this statement. (4 points)
- ב. Even after Shmuel has listed the rights of a king to the people, they still demand that Shmuel appoint a king to rule over them. Based on the words spoken by the people, give two reasons for their demand. Base your answer on the text. (8 points)

5. Read מלכים א, 1-14.

וַיִּתְּחַתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת־פְּרָעָה א
מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּקַּח אֶת־בֶּת־פְּרָעָה וַיְבִיאָהּ אֶל־עִיר דָּוִד עַד
כָּלְתָּהּ לִבְנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית ה' וְאֶת־חוֹמֹת יְרוּשָׁלַם
כ סָבִיב: רַק הָעָם מְזֻבָּחִים בַּבַּמֹּת כִּי לֹא־נִבְנְה בֵּית לִשְׁם ה'
ג עַד הַיָּמִים הָהֵם: וַיֵּאָהֵב שְׁלֹמֹה אֶת־ה'
לְלַכֵּת בַּחֲקֹת דָּוִד אָבִיו רַק בַּבַּמֹּת הוּא מְזַבֵּחַ וּמִקְטִיר:
ד וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ גִּבְעֹנָה לִזְבֹּחַ שֵׁם כִּי־הָיָה הַבַּמָּה הַגְּדוֹלָה אֵלֶּף
ה עֲלֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא: בַּגִּבְעֹן
ו נִרְאָה ה' אֶל־שְׁלֹמֹה בַּחלוֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׁאֵל
ו מָה אֲתֹנֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אֶתֶּה עֹשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי
ז חֶסֶד גָּדוֹל כַּאֲשֶׁר הֵלַךְ לִפְנֵיךָ בְּאֵמֶת וּבִצְדָקָה וּבִיִּשְׁרָת לִבָּב
ח עִמָּךְ וּתְשַׁמְרֶנּוּ אֶת־הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה וְתִתֵּן־לוֹ בֶּן יִשָּׁב
ט עַל־פִּסְאֹו פִּיֹּם הַזֶּה: וְעַתָּה ה': אֱלֹהֵי אֶתֶּה הַמַּלְכָּה אֶת־
י עַבְדְּךָ תַּחַת דָּוִד אָבִי וְאֲנֹכִי נָעַר קָטָן לֹא אֲדַע צֶאֱת וּבֹא:
יב וְעַבְדְּךָ בַּתוֹךְ עִמָּךְ אֲשֶׁר בַּחֲרַת עִם־רֹב אֲשֶׁר לֹא־יִמְנָה וְלֹא
יִסְפֹּר מִרֹב: וְנָתַתְּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ לְהַבִּין
יג בֵּין־טוֹב לָרַע כִּי מִי יוֹכֵל לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ הַכֶּבֶד הַזֶּה: וַיִּיטֹב
יד הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדָנִי כִּי שְׁאֵל שְׁלֹמֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה: וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים אֵלָיו יֵעָן אֲשֶׁר שְׁאַלְתָּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא־שְׁאַלְתָּ
טו לֶךְ יָמִים רַבִּים וְלֹא־שְׁאַלְתָּ לֶךְ עֹשֶׁר וְלֹא שְׁאַלְתָּ נַפֶּשׁ אִיבִיךָ
יז וּשְׁאַלְתָּ לֶךְ הַבִּין לִשְׁמֹעַ מִשְׁפָּט: הִנֵּה עֹשִׂיתִי כַּדְּבָרִיךָ הַנֶּה ו
טז נָתַתִּי לֶךְ לֵב חָכָם וְנָבוֹן אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא־הָיָה לִפְנֵיךְ וְאַחֲרֶיךָ
יח לֹא־יִקְוֶם כָּמוֹךָ: וְגַם אֲשֶׁר לֹא־שְׁאַלְתָּ נָתַתִּי לֶךְ גַּם־עֹשֶׁר גַּם־
יט כְּבוֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָּמוֹךָ אִישׁ בַּמְּלָכִים כְּלִימִיד: וְאִם
כ תֵּלֶךְ בְּדַרְכֵי לִשְׁמֹר חֻקֵּי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר הֵלַךְ דָּוִיד אָבִיךָ
כא וְהֵאֲרַכְתִּי אֶת־יָמֶיךָ:

- א. (1) Read verses 3-4 above and also מלכים א, 4-5.

Based on these two passages, describe the change that occurred in Shlomo's religious conduct. (7 points)

- (2) Now read מלכים א, 11-13.

According to these verses, what historical event occurred following the change you described in Item א(1)? In what year (of the non-Jewish calendar) did it take place? (8 points)

- ב. Read מלכים א, 11-13, in the passage above.

According to these verses, God granted gifts [חסדים] to Shlomo. In your opinion, which gift was most likely to help Shlomo govern his kingdom? Explain your answer. (5 points)

6. Read ישעיה 1-4, ב', 1-4.

א הדבר אשר חזה
ב ישעיהו בן-אמוץ על-יהודה וירושלם: והיה באחרית
הימים נכון יהיה הר בית-ה' בראש ההרים ונשא מגבעות
ג ונהרו אליו כל-הגוים: והלכו עמים רבים ואמרו לבנו ונעלה
אל-הר-ה' אל-בית אלהי יעקב ויורנו מדרךיו ונלכה
ד בארחתיו כי מציון תצא תורה ודבר-ה' מירושלם: ושפט
בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים
וחניתותיהם למזמרות לא-ישא גוי אל-גוי חרב ולא-ילמדו
עוד מלחמה:

- א. According to this prophecy, Yerushalayim will be an important, central city at the end of days [באחרית הימים].

Give three examples taken from these verses that indicate the importance of Yerushalayim, and explain them. (12 points)

- ב. Read verse 4 above.

According to this verse, peace and justice are values that characterize the end of days. Explain how the value of peace and the value of justice are expressed in verse 4 above. (8 points)

7. Read יחזקאל 11-12, ל"ז, יחזקאל.

יא ויאמר אלי בן-אדם העצמות
האלה כל-בית ישראל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו
ב ואבדה תקותנו נגזרנו לנו: לכן הנבא ואמרתי אליהם כה-
אמר אדני ה' הנה אני פתח את-קברותיכם והעליתי
אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל-אדמת ישראל:

- א. According to verse 11 above, what do the people feel about their future? Explain why they feel this way. Base your answer on the text and on the historical background of this prophecy. (10 points)

- ב. God's words in verse 12 above were spoken in reply to the words spoken by the people in verse 11. Explain this statement. (10 points)

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.
It is forbidden to copy or disseminate this document without
permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך